

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Tarsszerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Főmunkatárs:
Dr. Nyiraty János

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 állér.

Polgárok! Munkások!
Pünkösöd hétfőjén délelőtt 10 órakor

népgyűlést

rendez a Főtéren a „Bajai Függetlenségi Párt“ és a „Bajai Szociáldemokrata Párt“.

A népgyűlésen tiltakozni fogunk a parlamenti erőszak ellen és követeljük az általános, egyenlő és titkos választói jogot.

A függetlenségi párt hivatalos szónoka
Dr. Nyiraty János.

Polgárok! Munkások!
Jelenjétek meg a népgyűlésen minél tömegesebben és tegyetek tanúságot szabadságszerzetetek mellett.

Piros pünkösöd

szomorú ország gyászborult népére virrad. Az irtózat rettenetes szele suhan végig az országon, a rémület érzete sáppasztja az orcákat. Puskaropogás, kardcsattogás, huszárolovak patájának dübörgése, halálordítás, segélykiáltás, jajveszékelés, khaotikusan egybeolvadó diszharmonikus rémes muzsikája üdvözli a borzalmaknak országában öröme és vigaságra való piros pünkösöd napját.

A szabadságért üvöltők hangját a ropogó sortűz halálhörgéssé változtatta. Rémület, ami az ország szívében, az ország központjában, a fővárosban történt. És ki az okozója ezeknek a rémes eseteknek, kinek a lelkén szárad a sok kiontott vér, kinek a lelkét terheli a kiontott élet?

Azét, aki örvongve vetette magát az idők haladó kereké elé, aki megakartá allítani az Eszme előbbre jutását.

Tisza István és bihari gárdája vetett gátat annak, hogy ebben az országban

rend és nyugalom legyen. Az ölelkükön szárad a sok kiontott embervér, a kioltott emberi élet.

És ki a közvetlen okozója a csütörtöki és pénteki borzalmaknak? Az, aki a gyülekezési jogot sárba tiporta, aki nem akarta engedélyezni a parlament előtti népgyűlést.

Más világvárosokban százezernyi tömeg vonul fel, gyülekezik, nincsen baj. Szentpéterváron a cár palotája elé ment a proletárok százezernyi serege és ott követelte a jogait. Minálunk, Magyarországon a parlament előtt akar a népgyülekezni és a népbe belelovagol, bele-rohan, belelő a katonaság.

És a hatalom örvongói az egy napos sztrájkért azzal büntetik a munkások sztrájkait, hogy hetekre kizárják őket a munkából, hetekre lehetetlenné akarják nekük tenni a kenyérkeresetet.

Nem piros, hanem gyászosan fekete ez az örökké emlékezetes pünkösödje a magyar népnek.

Vajha adná a Mindenható, hogy a borzalmak késerű pohara elmuljon Magyarországról és jöjjön a népjogok pirkadó hajnala. F. K.

A népgyűlés.

Pünkösöd hétfőjének délelőttjén népgyűlést tart a függetlenségi párt részvételével a szociáldemokrata párt. Ezen a népgyűlésen tiltakozni fog a polgárság a parlamenti erőszak ellen. Hisszük és reméljük, hogy ez a népgyűlés imponáns, arányaiban nagy lesz.

Polgárok, munkások! Tegyetek ezt a mi népgyűlésünket a legnagyobb, a legfegyelmzett nyugalommal, a legbékésebb csenddel, imponálóvá, nagygyá!

A népjogok kivásárára kell törekednünk. Ezt pedig csak renddel és csenddel vihatjuk ki. Legyünk nyugodtak, mersékeltek. Hallgassuk meg a szónokainkat, hozzuk meg határozatainkat és aztán nyugodt, csendes békességgel oszoljunk szőjjel.

Csak a kitűzött szent óélnak, a népjogoknak ártanánk, ha a legkisebb rendzavarással is alkalmat adnánk a hatalomnak a beavatkozására. Tartsa minden ember kötelességének a népgyűlés a csend, rend és nyugalom fenntartását.

A NEGYEDIK

fiakkeres dolgát, annak a bakról való letiltását mi rossz fiúk, mi pártoskodó, mindent a párt szemüvegén bírálgatók egyszerűen agyonhallgattuk. No hát, az ördög vigye el a mi dolgunkat, ez már igazán csunya dolog volt tőlünk. A szegény mungó kocsisnak a kenyereért nem fáj a mi fejünk, azt nem vettük védelembe.

Látjátok feleim, milyen szörnyen nagyon pártoskodó is az a Független Újság! No hát szó, ami szó, de ez már igazán csunya dolog. Már bizony ez nagyon nem szép mi tőlünk.

Hanem hát mit szólnak kérem, ha én most ahelyett, hogy bűnbánólag beismerném a hibámat és szépen elhallgatnék, azt tenném, hogy előállnék és egy kis leleplezési csemegével szolgálnék.

No ugye, hogy ez még csufabb dolog volna?

Hát kérem, én nem tehetek róla, nem küzdhetem le az én rossz természetem és azt teszem. Leleplezem, hogy hogyan is áll a dolog azzal a szegény, agyonzaklatott, kenyere fosztott Nagy Sándorral.

Hát kérem szépen, azon kérem, hogy nem vették el Nagy Sándornak a kenyereit, aminek mi csak örülnénk, ha a többivel is így bánatuk volna el.

Hát kérem, folytatom.

A Nagy Sándor dolga úgy áll, hogy a fiakkeren eredetileg a Nagy Sándornak az édesapja ült. Aztán átvette a fiakkeret, meg a jogot az apjától Nagy Sándor.

Jöttek azonban a büntetések. Nagy Sándor barátunknak volt — a rendőrség szerint — egy és más a rovasán. Nem volt már más hátra, mint a végső eset: a hajtásjognak az elvonása.

Hát ez a dolog nem ment oly gyorsasággal, mint annál a három szegény függetlenségi kocsisnál.

A függetlenségiakat egyszerűen lerugdosták a bakról és aszondták nekük, hogy eredj napszámba, krumplit kapálni, vagy koldulni, vagy a fene bánja hova, de a bakról le. Hogy a fiakkerbe belefektetett kis vagyonkátokat elveszítettetek, arról mi nem tehetünk. A mungópárti atyauristenség így kívánja, tehát ez parancs, ennek úgy kell lenni. A kutya bánja, hogy egy pár függetlenségi tönkre megy.

Hanem Nagy Sándornál már nem így volt. Ott egyszerűen más cégéblát tettek a bolt felé.

Ideje korán figyelmeztették a Nagy Sándor apját, hogy baj van, elveszik a fia hajtási engedélyét, hát gondoskodjék, hogy a fiakker ne veszítse értékét. Kérjen hajtási engedélyt, megkapja.

Igy is történt a história.

A Nagy Sándor apja kért hajtási engedélyt, kapott is hajtási engedélyt és most meg van

a Nagy Sándor fiakkerje, csak az a különbség, hogy az apja ül a bakon.

Ugyanaz a fiakker, ugyanazon szám és ugyanaz a tulajdonos.

Ez a különbség a mungó és a függetlenségi büntetése között.

Ismerítettük mi ezt az ügyet így, amint itt elmondottuk, csak nem akartunk vele előhozakodni. Most, hogy a B. H. tudósítóját »félre« informálták, szükségesnek tartottuk ezt a dolgot a maga valóságában bemutatni.

Ez az oka annak is, hogy mi nem állottunk oda a Nagy Sándor védelmezőjének. Mi nem pártfeleket, hanem embereket védelmezünk. Am ebből az esetből a miénknek hathatósabb védelem állott Nagy Sándor háta mögött.

Ha pedig nagyon feszegetik a párttekinteket, majd lesz rá módunk, hogy rámutassunk, hogy a munkapártmal mennyire egyoldalúan és mindig mindenben csak a párt szempontból bírálnak el mindenféle ügyet. FODOR.

TELEFONHIREK.

Bpest, 1912. május 25.

Megelégedett a király.

Lukács László miniszterelnök ma délelőtt audiencián volt a királynál, ahol jelentést tett a politikai, a tegnapi és tegnapelőtti eseményekről és a helyzetéről. Lukács állítása szerint a király megelégedésének adott kifejezést.

Désy Zoltán kijelentette, hogy rendszeres interpellációs napon fogja bebizonyítani, hogy a kormány a választásokra óriási összegű közpénzeket pazarolt. Ezt aktákkal igazolja.

Választási blokk.

Az összes ellenzéki pártok kiküldötteinak részvételével értekezlet volt ma Kossuth Ferenc lakásán, amelyen megalkották az ellenzék választási blokkját. (Ez nem új koalíció). Ezt megelőzőleg értekezett Justh Gyula a szociáldemokratákkal, akikkel a választói jogi tervezetben megegyeztek.

A választási blokk tervezete:

Minden mai szavazó bir szavazati joggal. Minden 24 éves írni olvasni tudó 1—2 év óta egy helyben lakó egyén bir szavazati joggal. A 15 korona adót fizető analfabéta szavazati joggal bir.

A választás nagy részben titkos. A választás tisztasága intézményesen biztosítottatik. Ennek a javaslatnak elfogadása ellenében abbahagyják a technikázást.

Fernbach győzött.

Zentáról táviratozzák, hogy az ott tegnap lezajlott országgyűlési képviselő

választáson Fernbach Károly Justh-párti képviselő-jelöltet Teleszky pénzügyminiszterrel szemben **kilencvenhat szótöbbséggel megválasztották.** A győzelem annál értékesebb, mert a kormánypárt hallatlan erőszakosságot fejtett ki.

Fernbach megválasztása Zentán és az egész megyében nagy lelkesedést keltett.

NAPIHIREK.

Elgázolt jegyespár.

A vasuti sorompó megint bajt okozott. Ezúttal három ember sérült meg azáltal, hogy a Szegeci-uton a legelőnebb forgalmat éppen a legnagyobb heti vásárok elzárja. Ma délelőtt izgalmas jelenet játszódott le a Szegeci uti vasuti sorompónál. Egy kocsí három embert gázolt el. Ma délelőtt amikor Csávoly felől számtalan falusi kocsí igyekezett a piacra jutni, kénytelenek voltak a vasuti átjárónál megállni, mert a sorompó le volt eresztve. Hosszabb várakozás után, miközben egyre több kocsí és gyalogos torlódott össze, felhúzták a sorompót és megindult a gyalogosok és kocsik áradata a város felé. Mikor Páncsics János kocsija odért a sinéhez, egy gép gözt eresztett. Ettől megvadultak a lovak, vadul beleszáguldottak a gyalogosokba és elgázolták Kricsmer János vasesztérgályost, aki éppen az anyakönyvvezetőhöz indult menyasszonyával. Paulik Viktóriával, hogy megkössék a polgári házasságot. A lovak keresztül gázoltak a menyasszonyon is. Mindketten súlyos sérülést szenvedtek. Elgázolták még a lovak Kovács Jánosné jászeházi asszonyt is. Mindhármukat a városi kórházban ápolják.

Kedden, 28-án delután fel 5 órakor a Miasszonyunkról nevezett iskolánénék ovodájában ünnepélyt tartatik, melyre az érdeklődő közönség tisztelettel meghívatik.

A jég pusztítása. A tegnapi vihar óriási károkat okozott a városban. A szőlőkben rettenetes volt a pusztítás. Sok helyütt még ma reggel is halomszámmra, több centimetryi magasságyra állott a jég.

Táncmulatság. A »Bajai Munkás-Othone«-ban összpontosított szakszervezetek 1912. május 26-án (Pünkösd vasárnapján) színelőddal egybekötött táncmulatságot rendeznek a Munkás Othone összes helyiségeiben. Színpadra kerül »Asszonyvásár« bohózat 1 felv. és »Zsidó a bíró előtt« bohózat 1 felv. Kezdeté este félkilenc órakor. Belépődíj 84 fill. Gardém felét fizeti. Felülízetések köszönettel fogadtatnak.

A posványosi kocsit végre-valahára elkészült. És azt hiszed, óh jámbor olvasó, hogy már a kocsik szárai gördülnek végig rajta? Csalódo!, nagyon csalódo!, nyájas olvasó, mert bár kész a műt. fikszumifertig, de még egy cserebogárnak sem szabad rámenni, mert

— még nincsen átvéve a vállalkozóktól. Hát nem furcsa ez? Husz évig sürgettük ennek az utnak a kiépítését és most várhatunk talán husz évig, amíg a hatóság átveszi. Furcsa az is, hogy most kelljen az utat átvenni és nem akkor, ha annak kifogástalan megépítése megállapított. Szerintünk, az az uttest azonnal átadandó a forgalomnak s a hivatalos átvétel csak két hónap múlva történjék meg. Akkor meg lehet állapítani az ut fogyatékoságait, melyek kijavítását követelni lehet. Ha nem ilyen természetű a megállapodás a vállalkozóval, úgy aligha nincs elhárítva a dolog. Itt még arra akarunk rámutatni, hogy a Dunára vezető töltés jobb oldalán s éppen az új uttest tengelyében van elhelyezve egy gázlámpa. Azt hisszük, hogy ezt feltétlenül át kell tenni a baloldalra mert a nagy kocsiforgalom, mely éppen itt bonyolódik le, azt fogja eredményezni, hogy előbb-utóbb kilökik a lámpát a helyéről.

Rendőri hírek. A közkórház jelentést tett a rendőrségnek, hogy Bácsalmásról a kórházba szállították Ágoston Istvánt, akit úgy rugott meg a ló, hogy a szájpaddását összezúzta. — Barics Péter bajai lakos a csónakban elcsúszott, eleseit és balkarját eltörtte. A kórházban ápolják. — Szombati János ásóval munkaközben elvágta a lábát. A kórházba szállították.

Lecsapott a villám tegnap délután a zivatar alkalmával számos helyen. Így leütött a Mátyás Király-terén, a Trafikánt-féle ház telefonjába, a Spitzer-féle téglagyárba, a Goldschmid-féle fetelepre, a szeszgyárba és irtózatos erővel a rendőrség szobájába. A rendőrségnél több rendőr volt benn, amikor óriási detonációval ütött le a menyők és a telefon ólomzárat elégette. A rendőrök erős légnymást éreztek, de egyéb baj szerencsére nem történt sem itt, sem másutt.

Lori és Wini, a két csodagyerek, fölkerest bennünket ma és a legközelebbi bájosággal bemutatkoztak, majd elmondták, hogy ők szeretnék meghódítani a műértő bajai közönséget. Ha az ember végignéz ezeken a csöpp gyermekeken, az első pillanatra inkább a gyerekszoba játéka között, mint a világvárosok ezreinek bíráló tekintete előtt képzelni el e bájos emberkéket. Elmesélik azután a kis xilofon és tubafon virtuózok, hogy voltak már Newyork, London, Páris és Wien legelső varietéiben s most Budapestet megkerülve. Bajára jöttek, ahol bizonyára megfogják hódítani a közönséget.

Nyári kerthelyiség megnyitás! A „Bárány Szálloda” nyári kerthelyisége folyó hó 26-án Burger Arthur ujonnan szervezett tambura zenekara közreműködésével megnyílik. Tisztelettel Horváth János vendéglős.

Feladó szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős

FODOR KÁROLY,
sárgószerkesztő.

Kékkő, rézkénpor, kénmáj és raffiahánes

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban. :::

Rézkénporló,

szabadalmazott

PERMETEZŐ

kivehető szélkazánna, tökéletes berendezéssel, Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű.

(N. apjegyű.)

Mindenmely permeterő alkatrészek kaphatók

DRESCHER GYULA vaskereskedésében BAJÁN.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefu cukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-felét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a »Réthy« név. 1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható. Csak RÉTHY felét fogadjanak el!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
 Budapest, Váci-körút 63.
 Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobilok és cséplőgépek, henzinmotoros cséplőkészletek, maganjáró gőzgépek, szalmakazalozók, löhercséplők, tisztító-rostak, konkolyozók, kaszalógépek, marókrakó- és kéveköto-aratogépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetogépek, Planet jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szecska-vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egyetemese aczélekek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

ŐSZI TRAGYKZÁS!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Valódi Stern-Marko védjegyű

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb foszforsavas müttrágya!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban

van és eredeti ölmázar rajta!

Hamisítástól szigoruan óvakodjunk!

Minden zsák tartalomjellezzel van ellátva!

Kalmár Vilmos a Thomaspophatfabriken BERLIN, vezérképviselője Budapest, VI., Andrassy-ut 49. — Különösen a jelenlegi rendkívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Hydraulikus sajtolókat

bor és gyümölcsnedv nyeres céljára nagyüzem részére, 1, 2 vagy 3 kitolható kosárral.

„HERKULES”

kézüzem részére gyártanak mint különleges-seget különféle nagyságban, szerkesztésben és a legkiválóbb jóságban

Ph. Mayfarth & Co.

Wien II.

Több mint 700 első díjjal kitüntetve!

különlegességi gyár gyümölcs-értékesítő és bortermelő gépekben.

Kimerítő 122a számú képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Csépléshez, gőzekeaszántáshoz, téli fűtéshez

kiválóan alkalmas

Tatai briketteket és tatai darabos szenet

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat Budapest, V., Zoltán-u. 2 4.

A peronoszpóra ellen idejében permetezzünk **valódi Brixeni Kristály-Azurinnal**,

mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék. — Kapható **Stampfl Jenő** cégnél **Baja**, ugyszintén **Rézkénpor**, **Raffiaháncs**

a legjutányosabb árban kapható.

Ujdonságok a téglaiipar terén!

Jéglavetőgépek, legújabb szabadalom! Helyettesíti a kézzelvetést! Nem kell szakmunkás! 2 lóval és 2-3 napszámmal napi termelés 6-7000 téglá.

Téglaprések, golyos csapágygyal, gyűrűs kenéssel. Az összes fogaskerekek olajban futnak. Könnyű járás, legcsekélyebb kopás!

Szabadalm. cserépvágó készülék, matricák nélkül. Könnyű kezelés, biztos üzem!

Teljes téglagyári berendezések a legmodernebb kivitelben.

SPECIALITÁSOK: Porcellán, samotte és agyagarugyarak teljes berendezése.

Drezdai Mótorgyár Részv.-Társ.
JAKOBIWERK OSZTÁLYA.

Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Jársa
Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.

A német császár kadineni téglagyárának teljes berendezését gyárunk szállította.

Gyors szállítás! Messzemenő jótállás!

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű sörfogyasztó közönség tudomására hozni, hogy csupán azon palackok tartalmazznak

kőbányai sört

melyek kőbányai címkével (vigneta) vannak ellátva.

Címke nélkül vagy nem kőbányai címkével ellátott palackok nem kőbányai származású, hanem silányabb minőségű vidéki sört tartalmazznak.

Kiváló tisztelettel

Trafikant Károly

a Dreher Antal R. T., Első Magyar Részvény Sörfőzde R. T., Hagemacher R. T., Kőbányai Polgári Sörfőzde R. T. Főlerakata.

A mesterdálnok . . .

Czipóm szép és tökéletes,
Benne jární élvezetes,
Mert ha czipót szegzek, varrok.
Rajt' van

PALMA
KAUCSUK-SAROK.

Előnyök!

Tartós
Elegáns
Olcsó

Berson
BERSONMŰVEK,
BUDAPEST.
gummisarkok

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézte

(Drescher Gyula-féle házban)
elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálog kölcsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGÚ!

MINDENŰT KAPHATÓ.

- Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként 224 K-tól kezdve
- Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
- Beton működépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
- Csiszolt granit lépéső f. mtr.-ként 10 K-tól kezdve
- Beton sírkeret 2 m. hosszú 1 m. széles 15 K-tól kezdve
- Beton sírkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal 50 K-tól kezdve
- Drótbetétes cementcsövek 15-100 cm. átmérőig
- Kút fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
- Kútmedencék betonból 6 K-tól kezdve
- Fizmedencék betonból 16 K-tól kezdve
- 1 koesi dunai homok hazaszállítva 4 korona.

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

Jégszekrények

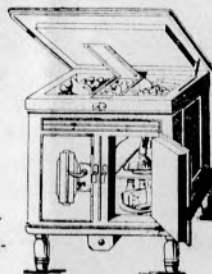
mindenféle kivitelbe, szállodák, vendéglők, mézárások és magánosok részére készítettnek

GOLDNER

Testvérek

jégszekrény-gyártóknál
BAJA

Mátyás-király-tér 6 és Pesti-út II. szám

Állandó nagy jégszekrény-raktár.

Kedvező fizetési feltételek.

Elvállalunk épület-asztalos és bádogos munkákat. — Jutányos árak.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.